

izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrť leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnistvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice hřtv. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Delečniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

BRALNO DRUŠTVO
Pesameznik! Išli dobē
se v tiskarno in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 20.

V Mariboru, dne 15. majnika 1901.

Tečaj XXXV.

Podpirajmo dober tisek!

Knjige in časopisi so dandanes velemoč, s katero morajo računati tudi najvplivnejši možje in celo vladarji. Kakor če iskra pade v smodnik, tako tisk raznese širom sveta misli in dogodke ter vname tisoče in tisoče src. Tisek je velika dobrota, ker se z njim lahko širi prava omika in ljudje vnamajo za dobro stvar. Toda gorje, če tisek pride v roke hudobnih ljudi, ki ljudstvo nalašč slepijo z lažmi in zapeljujejo v zmoto ter iz umazane dobičkarije kvarijo srca. Noben strup ni tako nevaren kakor hudoben tisek. To znajo hudobni ljudje in nagnusnejše blato širijo med ljudi kot čisto zlato. Mnogi ne poznajo volkov v ovčji obleki. Takih volkov je tudi pri nas na slovenskem Štajerskem že več. Tak volk v pohlevni slovenski obleki je n. pr. ptujski »Štajerc«, katerega zalagajo prusaški bogatini z denarjem, da slepi pošteno slovensko ljudstvo. Dolžnost je vsakega poštenega Slovence, da od svoje strani pripomaga s poukom in dobrim tiskom odpirati ljudem oči. Širji krogi našega ljudstva se so premalo prebujeni in poučeni v politično-gospodarskem oziru, in s tem se zviti sovragi hočejo okoristiti.

Sklenilo se je, v Mariboru v tiskarni sv. Cirila izdajati nov list po jako nizki ceni, ki bo podajal potreben pouk v političnih in gospodarskih zadevah in katerega bo lahko omislil tudi najubožnejši dninar. Namerjavajo se izdajati tudi poljudne, času primerne brošurice (knjižice). Zatorej, rodoljubi, podpirajte to podjetje z

dobrimi, prav poljudnimi spisi in pa tudi znatno, ker brez tega se ne doseže nič. Vzgleđ nam naj bodo nasprotniki, ki toliko žrtvujejo za svojo hudobno stvar. Ustanovniki katoliškega tiskovnega društva plačajo enkrat za vselej 100 kron, redni udje vsako leto 10 kron, kdor pa daruje društvu kakšenkoli znesek, je podpornik društva. Vsako darilo se hvaležno sprejme.

Dnevi so hudi, na delo rojaki — za vero, dom, cesarja!

Naš gospodarski napredek.

Z murskega polja.

Z velikim veseljem smo prečitali poročilo o zadnjem zborovanju bralnega društva v Žičah pri Konjicah. Veselili pa smo se ne toliko radi tega, ker se je zborovanje obneslo tako lepo in dostojno, ampak radi tega, ker je na tem zborovanju naznanil gospod Korošec, da se bo v Mariboru — in se to leto shod odposlancev bralnih društev ter vseh nepolitičnih izobraževalnih društev na Spodnjem Štajerskem, na katerem se bo posvetovalo, kako se naj po naših različnih izobraževalnih društvih dela za strokovno izobrazbo našega kmeta.

Bilo je nujno potrebno, da se vsaj nekaj začne skrbeti za strokovno stanovsko izobrazbo našega kmeta, ako nam je gospodarski napredek spodnještajerskih Slovencev istinito pri srcu. V zadnjem času so na Spodnjem Štajerskem, reči smemo skoraj, kakor gobe po dežju rasla različna-gospodar-

ska društva. Želja po takih društvih ni izhajala toliko od vodilnih rodoljubov kakor pa iz sredine kmečkega ljudstva samega. Kmet čuti, da se nahaja v bednem položaju, in z vsem srcem hrepeni, da bi se rešil pretečega propada, zato pa sega po vsem, kar se mu nudi v rešitev. Mi smo veliki prijatelji zadružnega življenja, a reči moramo, da naše zadruge na Spodnjem Štajerskem ne izpolnjujejo istega upanja, katero se je v nje stavilo. To so hude in ostre besede, mogoče da jih bodo zlobni nasprotniki zopet izrabljali v svoje hudobne namene, a resnične in odkritosrčne pa so naše besede. Boljše je, da gledamo naše razmere z jasnimi očmi, ne pa skozi kopreno.

Zakaj pa naše zadružništvo ne prospeva? Glavni razlog je ta, da nimamo za zadružno delovanje dovolj izobraženih ljudi. Naši kmetje imajo pač navdušenje za zadružništvo, a nimajo pregleda čez celo narodno gospodarstvo in tudi ne dovolj izomike za vodstvo zadružnih društev. S to izpovedjo pa nočemo žaliti naših vrlih kmetov, kajti če tega ne znajo, niso sami krivi, ampak oni, ki bi jih naj o tem pravočasno poučili. Zato se tudi ne bojimo odkritosrčno izjaviti, da se je pri zidanju našega zadružniškega poslopja položil temeljni kamen mnogo ter mnogo preplitvo. In nakana gospoda Korošca bode, ako se prav izvede, vsaj nekoliko ta pogrešek popravila.

Naše slovenske kmete je treba strokovno izobraževati. Le v izobrazbi je napredek! Prva pomoč bi nam morale biti sicer kmetijske šole. Toda spodnještajerski Slo-

Listek.

Morju v spomin.

A. K.—N.

Silni vihar in bučanje zaganjajočih se valov ob hišo mojega stanovanja — me vzbudi; manem si oči ter skrbno poslušam. Ura je ena čez polnoč.

V sobi je vse tiho, le ura na mali omari poleg postelje hiti svojo pot. Zdaj pa zdaj začuje se po sobi odmev zunaj tulečega viharja in zaletavajočih se valov ob trden zid in skale; po oknu na levisi čuje se rahlo odtakanje morja.

Na morju je vihar.

Začuje se votlo kričanje v sobi nad mojim stanovanjem — to me prisili, da ustanem.

Nekako boječe se oblečem in — plašnega obraza stopim na levo k oknu. Pri špranjah in odprtinah piha mi mrzel vetrič na gorki roki.

Gledam — gledam, — skušam odpreti notranje okno — kar mi zabuči nasproti hud vihar in pljuskne po zunanem lesenem oknu — morski val. Hitro pritisnem obe stranici notranjega okna nazaj — poslušam, kako se odtaka slana voda curkoma z okna.

Zopet odprem notranje okno.... Pri odprtini zunanjega lesenega okna zasuhti mi v nos hud morski vzduh. Trdno se držeč za železje, vdelano v okno, privijem deščico zunanje stranice — pokukam — kar se odpre globoko pod menoj ko brezno velik val in buti neusmiljeno v niže naložene skale in zidovje. Voda pljuskne na okno — tudi meni na obraz in v usta pade mi pri odprtini slano morje.

Nažgal sem luč.

Notranja samota, divjanje viharja in zamolklo govorjenje — molitev v sobi nad menoj — zavzame me strah, notranja tesnost.

Se vedno se čuje bučanje in divjanje zunaj vladajočega viharja, pljusk nemirnega morja na okno — in to vedno silnejše, da se že poslopje stresa.

Neusmiljeno morje! Groza! — Zopet buti...

Ojunačim se; stopim k oknu — odprem notranji stranici — že morski vzduh — pa voda — morje na oknu! — Zopet vihar, še silnejši — in — pljusk na okno.

Strah! —

Privzdignem deščico, a kaplja za kapljo pada z belo barvanih, gladkih deščic.

Za čas se umiri...

Razgled po odprtem morju — strašen, grozen! — Val ob val se zaganja in slednjič pljuskne ob svetilnik, stoječ sam v sredini morja; luč v njem večkrat zatemni, a za čas se zopet prikaže, ko se valovje poniža.

Na desni svetilnika opaziti je drugo luč — tuja ladija. Priklenjena je, sama v sredini morja, v železno »boč«; nemirno premetava se sem in tje — polagoma izgine — se zopet prikaže — se vzdigne, pomakne sedaj na to, sedaj na ono stran, — pa zopet izgine, vzdigne in — — — zopet pljusk na okno.

Kako vznemirjeno in razburkano je morje! Včasih tako mirno in gladko, a sedaj tako neusmiljeno zaganja valove ob spodaj ležeče skale, v samotni svetilnik in v to nedolžno ladijo, v kateri so gotovo tarnajoči in nesrečni potniki!

Da, v istini:

Kdor moliti ne zna,

Naj na morje se poda!

Celo noč se klanja mogočno vodovje silnemu viharju ter buta neusmiljeno ob zidovje in tako prepreči meni spanje.

Ura je sedem v jutro, ko stopim plahih korakov čez prah hišnih vrat ter pospešim korake k pristanišču. Dež še vedno lahno pada. — A kaj! — Tu je vse razdejano!... Kot razvaline leže velikanski kamni od razrušenega pomola sem in tam — zidovje